

TARİH: 7 Ekim 1982 Perşembe

"TKP'nin SESİ": GÜNLÜK YAYININ PROGRAMI

Haberler:

Yazan: Nec./Al. Spikerler: D./Nec.

1. İstanbul'da ,Hilton otelinde "Türk-Amerikan İşadamları Konferansı"
2. basına kapalı olarak devam ediyor
3. Amerika Dışişleri Bakanı Şults,Regin yönetiminin Türkiye ile ilişkilere büyük önem verdiğini söyledi
4. DİSK davası
5. Bolivya'da Demokratik Halk Birliği lideri Hernan Silez Suazo'yu cumhurbaşkanı seçti
6. Meksiko parlamentosu,tüm bankaların devletleştirilmesini onayladı
7. Nükleer silahların sınırlandırılması ve azaltılması konusunda
8. SB ile Amerika arasında yapılan Cenevre görüşmeleri,iki aylık aradan sonra yeniden başlatıldı: Kısa yorum: /Sl./ Nec.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

Y O R U M:

Yazan:

Spiker: Öm.

Başlığı: Atılım'ın Ekim sayısında çıkan: ~~Geçici~~ "Geçici madde-

Konusu: ler cuntayı kalıcılaştırıyor"

Y A Z I L A R :

Yazan:

Şerf. Spiker:

D./N./Şe.

1. Başlığı: SSCB 60 yaşında: Ermenistan SSC'ni tanıtıyoruz(2)
konusu:
2. Başlığı:
konusu:
3. Başlığı:
konusu:

TKP'nin Sesi

7 Ekim 1982 Sül.

Yorum:

D.D. Kuşkusuz,iki aylık bir aradan sonra 6 Ekim'de Cenevrede ABD ile Sovyetler Birliği arasında stratejik silahların sınırlandırılması ve azaltılması konusunda yeniden başlayan görüşmelerde olumlu bir sonuç varılması yaşamsal bir önem taşıyor. Çünkü,bu görüşmeler tüm insanlığın başta gelen sorunu olan -barış mı,savaş mı- sorununa yanıtta çözümleyici unsurlardan biridir.

D.D. bugün dünyada insanlığı ve insan emeğiyle yaratılmış olan değerleri bir değil,10 kez yokedebilecek sayıda ve güçte stratejik silah vardır. Bu olgu gözönünde bulundurulursa,Cenevre görüşmelerinin sonucu insanlığın geleceği ile içiçedir. Bu sorun Türkiyenin, halkımızın geleceği ile de yakından ilgilidir. Söz konusu olan, saldırgan NATO paktına sokulmuş,onun serüvenci Amerikalı patronuna

bağlı bir ülke durumuna getirilmiş, topraklarına atom silahları yerleştirilmiş Türkiyemizin, 45 milyon halkımızın yokolup olmayacağıdır.

D.D. söz konusu görüşmelerin perspektifi açısından tarafların gerek görüşmelerden önce, gerekse görüşmeler sırasında takındıkları tutumu kısaca da olsa değerlendirmekte yarar vardır. Sovyetler Birliği bu görüşmelerde olumlu bir sonuca varılması için bir dizi yapıcı öneride, girişimde bulundu. Bunların başlıcaları şunlardır: S.B. bir çatışma halinde önce nükleer silaha başvurulmamasını önerdi. ABD buna karşı çıktı. S.B. SALT sürecine devam edilmesini istedi. ABD, imzalanmış olan SALT-2 anlaşmasını yürürlükten kaldırdı. S.B. Sovyet-Amerikan doruk görüşmesi önerdi. ABD, sözümona "koşulların elverişsiz olduğu" gerekçesiyle bunu reddetti. Sovyet yöneticisi Brejnev, balistik roketlerle donatılmış yeni denizaltıları üretiminin sınırlandırılmasını, varolanlardaki balistik roketlerin modernleş-

tirilmemesini öngören bir anlaşma imzalanmasını önerdi. ABD Cenevre görüşmelerinde bu konunun ele alınmamasını sağlamak için elden geleni yaptı,yapıyor. S.B. görüşmelere başlar-başlanmaz her iki tarafın nükleer silahlarının bugünkü düzeyde dordurulmasını,yani moratoryum uygulanmasını önerdi. ^{Regin yönetimi} ~~ABD~~ bunu da reddetti. Ama S.B. yapıcı tutumunu sürdürdü. ^{Leonid} Brejnev, BM ikinci özel silahsızlanma toplantısında gönderdiği mesajda,S.B.'nin önce nükleer silaha ^{ilk} başvurmama yükümlülüğünü üzerine aldığını açıkladı. ABD'den bu konuda ses çıkmadı.Tam tersine, Regin yönetimi bu yapıcı önerilere karşılık stratejik silahların üretimine hız verdi.

ABD,Cenevre görüşmelerine şu öneriyle geldi.: Stratejik silahlar da indirim konusunda ağırlık yalnız karada ve denizde konumlandırılmış kıtalararası balistik roketlere verilmelidir. Ancak karada konumlandırılmış balistik roketlerin daha büyük oranda indirimi

gerçekleşmelidir. Oysa S.B.'nin başlıca stratejik gücünü tam bu tip silahlar oluşturuyor. Bu bakımdan bu öneri tek yönlüdür, eşit güvenlik ilkesini kabaca çiğnemektir. Başka bir deyimle bu öneri sadece S.B.'nin stratejik silahlarını içeriyor. Bu da, açıkça gösteriyor ki, ABD yönetimi bugünkü göreceli stratejik güç dengesini bozmayı ve ABD'nin kesin bir üstünlük sağlamasını amaçlıyor. Bu önerinin gerçekleşmesiyle S.B.'nin stratejik nükleer potansiyeli, ABD'kinin ~~üçte~~ biri düzeyine inecektir. S.B. ise böylesi bir "öneriyi" asla kabul edemez. Cenevre görüşmelerinde olumlu bir sonuca varılması, yalnız ve yalnız ABD'nin gerçekçi tutumuna, eşit güvenlik ilkesine bağlı kalmasına, varolan askersel denge konumundan hareket etmesine bağlıdır.

Haber: Çalışma Bakanı Turhan Esem, F.Almanya'da Kohl hükümetinin işbaşına gelmesinden sonra Türkiyeli işçiler açısından oluşan durum üzerine verdiği bir demeçte, "Gelişmeler dikkatle izliyoruz," dedi. D.D. Şimdi bu konuda kısa bir yorumumuzu dinliyorsunuz:

— Gene aynı boş sözler, pasifliğin, çaresizliğin, itibarından başka birşey olmayan oyalama taktikleri! Cuntanın F.Almanya'daki işçilerimizin karşı karşıya bulunduğu yeni tehlikeler karşısındaki tutumunu belirleyen budur. F. Almanya'daki yüzbinlerce işçimiz açısından gerçekten de tehlikeli gelişmeler söz konusudur. Kohl daha başbakan olur olmaz verdiği ilk demeçte Türklerin sayısının azaltılacağını, Türkiye'deki çocukların F.Almanya'ya getirilmesinin zorlaştırılacağını açıkladı. Bu politika açıktır ki zaten gemi azağına almış olan faşist ve gerici yabancı düşmanlığını, F.Almanyadaki

Türk düşmanlığını daha da artıracaktır. Bilindiği gibi bu gerici hareket, Türklerin var olup öldürülmesine kadar varan boyutlar kazanmıştır. Şimdi F. Almanya'da, başta, açık açık Türklerin sayısını azaltacağını diyen bir hükümet varken, saldırıların daha da artacağı kuşku götürmez. Cuntacı generaller F. Almanya'daki demokrasi güçleri, Türkiye'deki başlı ve protesto işkenceleri protesto edince, ^{Alman düşmanı kesiliyor} mangalda kül bırakmıyor. Ama Alman gericiliği Türkleri atacağız deyince, yalnızca, dikkatle durumu izliyoruz, yolunda boş laflardan başka tek ses çıkmıyor ağızlarından. Zaten Kohl başbakan olunca yaptığı ilk konuşmada Türkiyeyi darıltmamak için, ona biraz askeri yardım da Türkiye'deki ~~min güvenliği için, siz NATO'nun anlayın Türkiye'ye yapmayı düşünüyoruz~~ diyerek, cuntacı generallerle bir havuç ^{verdi} biraz ~~aste~~ da uzattı. Şimdi ~~başcunta~~, gözü biryandan bu silahlarda, biryandan da Kohl'un Almanya'dan atacağı işçilerimizin getireceği birikmiş dövizlerde, gelişmeleri dikkatle izliyor.

7-10-1982 Şerif

TKP(nin Sesi

Konu:60.yılında Sovyetler Birliği Cumhу-
riyetlerinden Ermenistan.

II.BÖLÜM

EN ESKİ DOSTUMUZU TOPRAKLARIMIZLA BAĞLAYAN CUMHURİYET. *Ermenistan*

N. A- Geçen hafta Büyük Komşumuz Sovyetler Birliği'nin yüzölçümü bakımından en küçük Cumhuriyetini, Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetini kimi özellikleriyle tanıtmaya çalışmış, "Gelecek haftaki programımızda bu halkın yaşamına başka yönlerden bakmak için şimdilik sizden ayrılıyoruz" demiştik. İşte yine beraberiz. Yine Ermenistan üzerine konuşacağız.

D. B- Anımsıyorsanız, geçen hafta önce Komşumuzun bu küçük cumhuriyetine çıplak gözlerle, Ağrı dağı eteklerinden *bir göz attıktan* ~~bir bakış fırlat~~

~~ma~~, sonra, bu Halkın Ekim devrimi öncesi savaşımına kısaca değindik. Sonrada sosyalizm koşullarında tarım ve endüstri alan-

larında elde edilen başarıların özetini sunmuşuk.

0

C- Şimdi asıl konuya girerken Ermenistan cumhuriyeti'nin nüfus yapısı bakımından Sovyetler Birliği Cumhuriyetlerinin en homojeni olduğunu belirtelim. Cumhuriyet nüfusunun % 88,8'ini ermeniler ^(3 milyon Nüfusun) oluşturuyor. Geriye kalan bölümü ise Ruslar, Azeriler, gürcüler ve diğer uluslardan oluşur. ^{Bunlar arasında} ~~Aynı zamanda~~ 50 bin kadar da Kürt ^{var.} yaşıyor. Türkiye'de yaşayan milyonlarca Kürt'ün hangi insanlık dışı yaşam koşullarında yaşadığını herkes bildiği için Ermenistan'daki Kürt azınlığın yaşam koşulları hakkında ^{biraz sonra} ~~daha ileride~~ bir takım bilgiler aktarmanın yararlı olacağı kanısındayız.

D- B- Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin en yüksek devlet organı Ermenistan Yüksek Sovyetidir. 4 yılda bir yapılan seçimlerle

yenilen ten Yüksek Sovyet üyelerinin her biri 6 bin kişiyi temsil ediyor. Yüksek Sovyetin toplanamadığı koşullarda Cumhuriyeti yöneten devlet organı, Yüksek Sovyet Prezidyumudur. Tüm sovyet Cumhuriyetleri gibi Ermenistan da Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Uluslar Cumhuriyetinde temsil edilir. Cumhuriyetin Yüksek Sovyet Prezidyumu başkanı aynı zamanda Sovyetler Birliği Yüksek Prezidyum başkan yardımcılarında biridir. Ermenistan Bakanlar Kurulu başkanı da Sovyetler Birliği Hükümetinin doğal üyelerinden biridir.

N A- Böylesi demokratik bir devlet yapısı içerisinde hem Ermenistan Cumhuriyetinin kendi kaynaklarını yeterince değerlendirme olanakları yaratılmış, hem de tüm Sovyetler Birliği ekonomisinin

bir parçası olarak daha hızlı kalkınabilme^{ve} gelişebilmenin^{si} yolu açılmıştır. Ermeni halkı ulusal baskının her türünden uzak kalarak özgür ve mutluluk dolu günlere kucak açmıştır.

6
0

C- Bu, baskılardan uzak, tüm Sovyet halklarıyla eşit koşullarda yaşama hakkına sahip olma sayesindedir ki; Devrimden önce tek öğretmen okuluna bile sahip olmayan, ~~Ermenistan~~ nüfusunun % 90'ından fazlasının okuma yazma bilmediği Ermenistan ^{dan eser kalmadı.} ~~yoklara karıştı.~~ Daha 1940'larda tüm nüfus okur yazar duruma getirildi. Bugün bu Cumhuriyette 12 Yüksek okul, bir üniversite, 70 meslek okulu var. Bu okullardan her yıl 208 değişik branşta 20 bin kişi mezun oluyor. ~~En Ar-~~ ^{Cahil kalmak kesinlikle yasaktır.} tık herkes ~~xxx~~ en az 16 yıl okumak zorundadır. 3 milyonluk cumhuriyet nüfusunun 800 bini öğrencidir. Türkiye'de her 10 bin kişiden

ancak 49 kişi yüksek okul mezunu iken, Ermenistan'da bu oran 191
dir.

2. B- Ermenice basın yayın organları konusunda da ulaşılan nokta hiç
bir kapitalist ÷lkede ulařılamayacak düzeydedir. Devrim öncesi Er-
meni diliyle basımı gerçekleştirilen kitap, gazete ve dergi hem
sayı, hem tiraj bakımından parmakla sayılabilecek kadarken, bugün
her yıl 20 milyon 500 bin toplam tirajlı Ermenice basın yayın
organlarını herkes severek, mutluluk duyarak, birazda gurur ^{duya} ~~duya~~arak
okuyabiliyor, okuyor.

N A-- Sanat ve edebiyat alanında, özellikle de Müzikte Sosyalizmin
Ermeni halkına kazandırdıklarına ^{parmak} ~~bakmak~~ ise, ister istemez herkese
parmak ısırtıyor. Dünyamızın dört bir yanında halklar, sanatseverler

sosyalist Ermenistan'ın yetiştirdiği ünlülerin yapıtlarını dinlemek için, okumak için ~~notlara~~ Ermenilerle yarışırılar.

0 C-Örneğin alın Ermeni Müziğini...Aram Haçaturyan, Arno Babacanyan, gibi Kompozitörler; Zara Dalukhanova, Goar Gasparyan gibi şarkıcı-türkücüler; Zan Ter-Merkeryan, Sivetlana Navasardiyana ve Karin Georgiyan gibi ses sanatçılarına büyük bir haz duyarak dinlemeyecek müzikseverin yeryüzünde varolabileceğine insanın inanası gelmiyor.

A. A- Ekim devriminden günümüze Ermenistan Cumhuriyeti Devlet Konservatuvarı, flarmonî topluluğu, bir çok senfoni ve oda orkestraları, şarkı ve dans grupları; opera ve bale salonu kazandı. Günümüzde Ermenistan'da en çok beğenilen operalar, Ülkemizde Kürtçe türküleriyle tanınan Aram Tikran'ın "Anuş"; Aleksandır Spendiyarof'un "Almat"

İder.

~~adını~~. Ünlü Kompozitör Aram Haçaturyan'ın "Gayane" ve "spartaküs" isimli baleleri de en çok sevilen balelerdendir.

- D. B- Ermenistan'ın sanat ve edebiyat alanındaki başarıları üzerinde daha çok şey söylenebilir. Ama biz diyoruzki burada daha fazla oylanmayalım. Çünkü Sosyalizm bu alanda öylesine geniş kazanımlar getirdi ki, öylesine ünlüler yetiştirme olanağı yarattı ki Ermeni halkına, üzerinde daha fazla ayrıntılara gidersek içinde kaybolacağız. En iyisi sözü hepinizin tanıdığı Aram Tikran'ın sesine ve sazına bırakalım.

MÜZEK....

- N. A- Bu günkü programımıza başlarken Ermenistan Sovyet ~~Şurası~~ Sosyalist Cumhuriyeti'nde 50 bin kadar Kürt'ün de yaşadığının sözünü

etmiş,konuya yeniden döneceğimizi belirtmiştik.Evet Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetinde 50 bin kadar Kürt yaşıyor.Bu sayı Türkiye'de yaşayan Kürt sayısının ~~yaklaşık~~ 200'de 1'ine bile ulaşmıyor.Orada bu Azınlığın yaşam koşullarına bakıyorsunuz.Türkiye'de koca bir ulusun yaşam koşullarına bakıyorsunuz,sonra ister-istemez şu düşünceyi geçiriyorsunuz kafanızdan:

- D. B- "Kapitalizmin ve bu kapitalist düzenin yöneticilerinin gözü körölsün.Gözükörölsün bu sömürü düzenini ~~koruyup~~ savunanlarına!"
5. C- Türkiye'deki Kürt yaşamını anlatmaya ne gerek? Hepiniz biliyorsunuz! Bu milyonlarca insan Kürt olduklarını bile söyleyemiyor.Ama sosyalist toplum öylemi? Sosyalist toplumun,halkların özgürce gelişebilmesi,her tür baskı ve zorbalık boyunduruğundan

kurtarılması, cahilliğin, karanlığın zincirlerini parçalayıp atması için ne büyük titizlik gösterdiğini anlayabilmek için Ermenistan Cumhuriyetinde Sovyet Sosyalist ~~toplumunda~~ yaşayan 50 bin kadar Kürt'ün yaşamına bakmak yetiyor.

D- B- Ermenistan'da sovyet erki kurulduğunda, bu topraklarda yaşayan Kürt nüfusu 10 bin dolaylarındaydı. Ve bunların bir teki bile okuma-yazma bilmiyordu. Ama daha 1920'li yıllarda oluşturulan Kürtçe Alfabe'nin de yardımıyla tüm Kürtler okur-yazar duruma getirildi.

N- A- O yıllarda Kürt nüfusu'nun tümü geleneksel karaçadırlarında oturuyordu. Tüm Kürtlerin modern evlere taşınmasının üzerinden yıllar değil 10 yıllar geçti. Çoğunlukla Ermenistan'ın Başkenti-

Erivan'ın 30 kilometre güneyindeki Zengezur bölgesinde oturan Kürtler daha 1941 yılında ~~maxdilerine~~ bir ulusal tiyatroya kavuştular. Bir çok Kürt halk hikayesi, destanı oyunlaştırılarak bu tiyatronun sahnelerinden Kürtçe olarak sunuldu. Bir çok Kürtçe tiyatro yapıldı.

Ö- C- Kendi dillerinde ~~okun~~ okullarda öğrenim gören Ermenistan Sosyalist Cumhuriyeti Kürtleri daha 1930 yılında Kürtçe gazeteye kavuştular. İlk sayısı 1930 yılının Mart ayında çıkan haftalık Rêya Teze isimli Kürtçe gazete Erebe Şemo, Hecîyê Cindî, Casimê Celîl gibi ünlü Kürt ozan ve yazarının yetişmesine beşik oldu. Gazete 52 yıldan fazla bir süredir aralıksız yayınlanıyor. Ve sürekli ^{yeni} okuyucu kazanıyor. ~~cu sayısı artıyor.~~ Son 25 yılda Rêya Teze gazetesinin tirajında gözlenen 4 kat artış bunu kanıtlıyor.

D. B7) Kürt dilinde bugüne dek yayınlanan kitap sayısının 500 bini aşmış olması ise / sosyalizmin üstünlüğünü kanıtlayan başka bir olgudur. Öte yandan Kürtler için yayın yapan radyonun varlığından da söz etmek gerekir. Hergün 1,5 saat süreyle, orta ve kısa dalgalar üzerinden yayın yapan Erivan Radyosu Kürtçe müziğinin diri tutulmasında, Kürt gelenek ve göreneklerinin tanıtılmasında, ulusal benliğin korunmasında çok önemli bir işlev yerine getiriyor. *Bu radyoyu yalnız Sovyet Kürtleri değil, Türkiye'de ve öteki ülkelerde yaşayan Kürtlerde seve seve dinliyoruz. Müzik.....*

N. A- Temmuz ayı içerisinde Milliyet gazetesi yazarlarından Mümtaz Soysal, Sovyetler Birliği hakkında bir dizi yazı yazdı. ~~Ne zaman~~ hemer hemer bu yazılarının tümünü döndürüp dolastırıp Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ne bağlıyordu. Bu yazılardan 14 ve 15 temmuz

tarıhli olanlarını ise doğrudan doğruya Ermenistandaki izlenimlerine ayırmıştı. Dikkatli bir okuyucu Mümtaz Soysal'ın bu yazılarda takındığı tutumu dürüst bir yazarın takınacağı tutumdan uzak olduğunu kolaylıkla görebiliyordu.

Milliyet gazetesi yöneticilerinin tutumu ise daha da ilginçti. Soysal'ın Sovyet Ermenistan'ına yaptığı geziyi çok daha değişik bir hava ile yansıtmaya çalışmıştı. ^{Yor. özetini altında bulup orıyordu.} ~~Sanki Ermenistan'dan~~ ~~özlediği~~ ~~Sanki Soysal'ın Ermenistan'a girmesini engellemenin~~ ~~gittiğinden~~ ~~teyisler~~ ~~Ermenistan'a~~ ~~Soyun~~ ~~Ermenistan'a~~ ~~ülkenin yöneticileri~~

D. - Ermenistan Cumhuriyetini tanıtırken neden Milliyet gazetesine ve Mümtaz Soysal'a geçtiniz diye sormayın! Büyük Komşumuz Sovyetler Birliği'nin bu en küçük Cumhuriyetini tanıtırken ülkemizdeki en gerici güçlerden ve onların efendisi ABD emperyalistlerinden

C- Bildiğiniz gibi 10 yıla yakın bir süredir çeşitli ülkelerde Türk diplomatlarına yönelik çeşitli saldırılar gerçekleştiriliyor. Saldırıları çeşitli Ermeni örgütleri üstleniyor. Gerici güçler de bu saldırıları Sovyetlere düşmanlığı körüklemek için kullanıyorlar. Son dönemlerde ~~iyice~~ yoğunlaştıktan sonra, çok daha iyi anlaşılıyor ki, bu saldırılar doğrudan doğruya CIA güdümlüdür. Ama Muntaz Soysal gibi biri Ermenistan üzerine yazdığı yazılarda, Ermeni yetkilileriyle yaptığı görüşmeleri aktardığı haberlerde Yanlış anlamalara yol açabilecek yorumlar yapıyor. ~~Öyle bir~~ ~~haber yaratıyor ki,~~ ~~sanki~~ ~~bu terör eylemleri Sovyet Ermenistanı yöneticilerince destekleniyor.~~ ~~İşte dürüslüğe yakıştırılamayan budur.~~

D. - B-Mümtaz Soysal şöyle yazıyor:

N. A- "Doğudan Erivan'a bakan Çitsernakabende tepesinde 1915 Ermeni soykırımını kurbanları için dikilmiş büyük bir anıttayız. Rehber kız anlatıyor: 'Bildiğiniz gibi 1915 nisanında Osmanlı İmparatorluğu'nun gerici yönetimi bir buçuk ^{milyon} Ermeninin ölümüyle sonuçlanan soykırımına girişti. Hem katliamlar oluyor hem de kasabada ^{her} göçe zorlanan iki-üç bin kişilik kabileler açlıktan, salgın hastalıklardan dağlarda kırılıyordu."

D. B- Mümtaz soysal ^{bunlardan} yazısında ~~değer~~ sonra ise şu soruya yer veriyor:

N. A- "Sosyalist tarih anlayışı¹ da geleceğe bakarken geçmişini unutmamayı ister, ama, bu unutmamayı yakın komşudan hep bir cellatlar topluluğu olarak sözetheyi ve ona karşı nefret duygularını uyanık tutmayı mı gerektirir?"

0

C- Soysal'ın bu sorusunu ve Rehber kızın anlattıklarını yanyana düşününce ^{biz de} ~~tanınmış~~ şu soruyu sormadan edemiyoruz: "Osmanlı İmparatorluğu'nun gerici yönetimi" Sovyetlerin bugünkü "yakın komşusu" mudur? Evet bugünün Türkiyesini gerici Osmanlı yönetimi olarak mı değerlendiriyor kimileri?

D. B-Bizce Sovyetler Birliği'nin, onun en küçük Cumhuriyeti Ermenistan Sovyet Cumhuriyeti'nin yakın komşusu gerici Osmanlı yönetimi değildir. ^{Sovyetler Birliği'nin komşusu Türkiye} ~~Ermenistan~~ Cumhuriyeti ~~gerici~~ Osmanlı ~~yük~~ İmparatorluğunun gerici yönetiminin mezarına incir ağacı dikerek kurulmuştur. ~~Er~~ Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruculuğuna öncülük etmiş Kemal Atatürk, Ermeni rehber kızın Temmuz 1982'de Mümtaz Soysal'a ^{la birlikte bir grup turiste} anlattıklarını, daha Şubat 1919 da, ^{Osmanlı} gerici ⁱⁿ yönetimink ~~in~~ yargılandığı mahkemede anlatmıştır.

N' A-___Ülkemiz halkı 1,5 milyon Ermeni'nin kırılması olayını gerçekleştirenleri nefretle anıyor.Adı ne olursa olsun tüm emekçi halklarla kardeş kardeş birarada yaşayabileceğini biliyor.Sovyet insanı da,Sovyet Ermenisi de yaşamını,çalışmasını,politikasını nefret duygularına değil, sosyalizm kuruculuğuna,dünya barışını koruma hedeflerine dayandırıyor.Bu sosyalist ülke ~~insanlarından~~ bize yönelik hiç bir tehlike olmadığına halkımız inanıyor.Tarih te ~~bu~~ ^{bu}nu kanıtlamıştır.Türk dış temsilciliklerine yönelik terörist saldırıların/bizim olduğu kadar,barış isteyen herkesin zararına olduğunu anlıyor.Komünizm ülküsünü savunanların bireysel terör eylemlerini her koşulda ^{Kassı ciltliklerini} ~~yadsıdıklarını~~ her geçen gün çok daha iyi kavırıyor.

D. B- Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, karagünlerimizde bizden akakçelerini, silahlarını, mermilerini esirgemeyen büyük komşumuzun bize en yakın cumhuriyetidir. Bir tür, aramızdaki köprüdür. Sovyetlerin bu küçük Cumhuriyetinde halkın elde ettiği başarılar, dünyanın bir çok ezilen, sömürülen halklar gibi bize de esin kaynağıdır. Sosyalizmin yarattığı aydınlığın yansıtıcısıdır. Halkımızın sömürsüz topluma ulaşma özlemini alevlendiren eşsiz bir kıvılcımdır. Sovyetler Birliğine ~~ve onun Küçük Cumhuriyeti Ermenistanına~~ yönelik saldırılar, karalamalar doğrudan doğruya halkımızın alev alev yanan bu kutsal özlemini söndürmeyi amaçlıyor. Ama görülecektir ki ırmağı tersine akıtmaya çalışanların çabalarına benzeyen bu çabalar başarısız kalacaklardır. Sosyalizm ışığı bizim ülkemizin karanlığını da yırtacaktır.

D --- İstanbul'da, Hilton otelinde "Türk-Amerikan işadamları Konferansı" basına kapalı olarak devam ediyor. Basın'ın "büyük patronlar İstanbulda Türkiye ekonomisine yeni bir yön veriyor" diye yansıttığı bu toplantının, Çarşamba günü bölümünde Amerikan Tarım Bakanlığı dış ticaret dairesi yöneticilerinden ^{Ceyms Rass} ~~Gemis Ras~~ bir konuşma yaptı. ~~ve~~ Regin yönetiminin Türkiye ile ilgili planlarını açıkladı. Türk-Amerikan işadamları konferansının doğrudan Regin hükümeti tarafından örgütlenmiş olduğunu, kendisinin de Amerikan hükümetinin Türkiye ile ilgili orta ve uzun erimli planlarını açıklamakla görevlendirildiğini söyledi.

ABD yönetiminin planında Türkiye'nin endüstriye değil, tarıma ağırlık vermesinin öngörüldüğünü açıklayan ^{Ceyms Rass} ~~Gemis Ras~~, şöyle konuştu:
N. --- "İMF ve Dünya Bankası da Türkiye'de tarım sektörünün teşvik edilmesini istiyor. Türkiye'nin böyle bir genel program içinde

önemli yeri var. Bunun yanı sıra Regin hükümeti, Amerikan özel sektörünün, bir tarım ülkesi olan Türkiyeⁱⁿ bu yönde gelişmesine katkıda bulunmak için bazı yatırımlar yapmasını planlamış bulunuyor. Regin hükümeti ayrıca, Türk tarım sektörüne yatırım yapmak isteyen Amerikan sermayesini destekliyor..."

D. --- Türkiye'nin sanayileşme hayalinden vazgeçmesini, daha çok tarıma yönelerek hayvancılığı, tavukçuluğu, meyve ve sebzeciliği geliştirmesini isteyen ^{Washington} ~~Regin yönetiminin~~ temsilcisi Ceym^{is} Rass, Regin yönetiminin Orta-doğuyla ilgili genel planı içinde Türkiye^{ye} özel bir yer verildiğini söyliyerek şöyle dedi:

N. --- "Bizce Türkiye'nin, Avrupanın manavı-kasabı, Orta-doğunun da ekmek sepeti durumuna gelmesi gerekiyor. Bunu İMF ve Dünya Bankası da istiyor...."

D.---"Türk-Amerika İşadamları Derneği" ~~derneği~~ başkanı ve "Amerikanın en zengin Türk'ü" olan bankacı Ahmet Ertegun, ~~de~~ Hilton'daki gizli toplantılarda, İzmir'in ~~bir~~ Orta-doğunun bir ticaret merkezi olması konusunun tartışıldığını belirterek, "Ancak İzmir açık bir liman olmalıdır" dedi.

~~İstanbulda~~, Regin yönetiminin doğrudan girişimiyle, kapalı kapılar ardında Türkiye ekonomisi üstüne yapılan planlar, bazı gazelerde ~~www.kuvveti~~ "tehlikeli oyunlar" olarak nitlendiriliyor. "Cumhuriyet" gazetesinin 6 Ekim günlü sayısında, İstanbul Hilton otelinde Amerikan ve Türk büyük patronlarının toplantısına geniş yer verildikten sonra şu olduğı dikkat çekiliyor: "Türkiye tarihinde ilk kez, toplam ihracat içinde sanayi ürünleri payının yüzde 60'lık bir düzeye ulaştığı sırada, Regin yönetiminin "Türkiye

N. --- Amerika dışışleri bakanı şults, Regin yönetiminin Türkiye ile ilişkilere büyük önem verdiğini söyledi. Bu  nemin, Türkiye'nin jeopolitik konumundan kaynaklandığını belirten Birleşik Amerika dışışleri bakanı şults, "bu yüzden Türkiye'ye askeri ve ekonomik alanda destek olmaya devam edeceğiz" dedi. Regin yönetiminin dışışleri bakanı ayrıca, askersel yardımın artırılması için elinden geleni yapacağını söyledi.

D.---DİSK davasında idam tehdidiyle yargılananların sayısı, DİSK Araştırma Enstitüsünün 19 uzmanı hakkında açılan davanın birleştirilmesiyle 62'ye çıktı. 52 sendikacı hakkında/sürdürülen davanın Çarşamba günkü duruşmasında İstanbul Sıkıyönetim savcılığı^{m'n}, DİSK Araştırma Enstitüsünün 19 uzmanı hakkında açılan davanın DİSK ana davasıyla birleştirilmesi yönündeki istemi mahkemece kabul edildi. Aralarında Milli Birlik Komitesi üyesi, tabii senatör ve Halkevleri genel başkanı Ahmet Yıldız ile Türkiye Mimar, Mühendis Odaları Birliği eski genel başkanı Teoman Öztürk^{Öztürk} de bulunduğu 10 DİSK uzmanı hakkında ölüm cezası istenen ~~www~~ askeri savcılık iddianamesi de okundu. İddianamenin okunmasından sonra askeri savcı, tutuksuz olan 11 DİSK uzmanının da tutuklanmasını istedi. Mahkeme, askeri savcının bu isteğine uyarak uzmanların tutuklanmasını kararlaştırdı. Mahkeme ayrıca, firarda olduğu ileri sürülen daha 73 kişi hakkında

2

Ğıyabi tutuklama kararı verdi. Bu arada tabii senatör ve Halkevleri genel başkanı Ahmet Yıldız'ın, başka bir davada aynı ~~bir~~ suçlamadan ~~yargılandığı için, hakkında talepsizlik kararı verilmesi~~ ^{delaysi} ^{istediği talepsizlik} ~~istemi reddedildi.~~ ~~İdam istemiyle yargınanların sayısının 62'ye~~ ~~çıktığı~~ DİSK davasına Cuma günü devam ediliyor.

N ---- Bolivya'da 1980'de seçilen parlamento, yaptığı ilk oturumda, ^{Hernan} Demokratik Halk Birliği lideri Silez Suazo'yu cumhurbaşkanı seçti. Oylama sırasında Peru'da bulunan Suazo, ^B pazar günü ülkesine dönerek, resmen görevi devralacak. Hatırlanacağı üzere, 1980'de yapılan demokratik seçimlerde, başında Silez Suazo'nun bulunduğu solcu Demokratik Halk Birliği cephesi üstün başarı sağlamış ve Suazo devlet başkanı seçilmişti. Ancak, yeni parlamento ilk oturumunu bile yapamadan ve Suazo göreve başlayamadan, gerici generaller askersel bir darbeye erke el koymuşlar ve tüm demokratik güçlere karşı ağır baskılara yönelmiş, bir dikta rejimi kurmuşlar. ^{lardi} General Garsiya Mezanın başında bulunduğu bu cuntanın uygulamalarına karşı halk savaşının yükselmesi ve ekonomik bunalımın derinleşmesi, cunta içinde de çatışmalara yol açtı. ^{miş,} ^{ve kimi bakanlar} ^{miş} cuntanın başı değiştirildi. Halk savaşının ve bunalımın sürmesiyle, özellikle Eylül ayı sonunda tüm ülke çapında direniş ve

grevlerin yükselmesiyle, cunta gerilemek zorunda ~~kaldıxxxx~~ kalmış ve
erki / sivil yönetime devredeceğini açıklamak zorunda kalmıştı.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

D ---- Nükleer stratejik silahların sınırlandırılması ve azaltılması konusunda Sovyetler Birliği ile Birleşik Amerika arasında yapılan Genevre görüşmeleri, iki aylık aradan sonra yeniden başlatıldı.

(Tkp'nin Ses)

— " —
gadjomuzun bu konuda yerumunu sunuyoruz.
Sayın dinleyenler, şimdi ~~sizlere bu konuda kısa yerumumuzu sunuyoruz:~~

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

P.---- Meksika Parlamentosu, Başkan Portillonun, tüm bankaların devletleştirilmesi ilkesinin Anayasaya geçirilmesine ilişkin önerisini, onayladı. Hatırlanacağı üzere, çıkarılan özel bir yasayla Meksikadaki bankalar daha önce devletleştirilmişti. Devlet başkanı Portillo, parlamentoda yaptığı konuşmada, bankaların devlet kontrolünde olmasının, ülke ekonomisinin ulusal çıkarlar yararına yöneltilmesi ve planlanması için zorunlu bir unsur olduğunu söyledi.

N. ---- İsrailin Beyruttaki işgal birlikleri, Filistin Araştırma Merkezi-
ne bir baskın düzenliyerek, merkezde bulunan önemli belgeleri imha
ettiler, veya alıp götürdüler. Ajanslar, diplomatik statüye sahip olan
Filistin Araştırma Merkezinde büyük hasar olduğunu bildiriyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ